

**Годишен доклад относно функционирането
на Регистъра за прозрачност
2024 г.**

Представен от управителния съвет на Регистъра за прозрачност

До:

**Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската
комисия**

В съответствие с член 13, параграф 3 от Междуетноститутитионалното споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно задължителен регистър за прозрачност, на подписалите го институции се предоставя годишен доклад относно функционирането на Регистъра за прозрачност.

Настоящият доклад съдържа фактологична информация за Регистъра за прозрачност, неговото съдържание и всички промени, свързани с него, през 2024 г. Също така той предоставя информация за обвързаността с условия и допълнителните мерки за прозрачност, които са в сила в институциите, подписали междуетноститутитионалното споразумение, през същата година.

Съдържание

I. Резюме.....	3
II. Увод.....	3
III. Управление.....	4
IV. Обвързаност с условия и допълнителни мерки за прозрачност.....	5
V. Дейности на Секретариата.....	9
1. Контрол на качеството на данните.....	10
2. Служба за поддръжка.....	14
3. Разследвания.....	14
4. Заседание на Управителния съвет през 2024 г.....	15
5. Насоки и повишаване на осведомеността.....	16
6. Техническо развитие.....	17
7. Одит на Регистъра за прозрачност от Европейската сметна палата.....	17
8. Решение на Европейския омбудсман по дело 532/2023/FA.....	17
VI. Статистически данни.....	18
1. Развитие на Регистъра за прозрачност.....	18
2. Представявани интереси.....	19
3. Географски данни.....	20
4. Преглед на данните в Регистъра за прозрачност.....	21
VII. Заключение.....	22

I. Резюме

2024 г. беше поредната година на интензивен контрол и дейност за Регистъра за прозрачност, като изборите за Европейски парламент засилиха степента на публичния надзор, поставяйки началото на нов институционален цикъл. Използването на регистъра като информационен и референтен инструмент за дейностите, свързани с представителство на интереси на равнището на ЕС, стана още по-често, както е видно от нарасналия брой заявления за регистрация на годишна база.

Макар че предаването на законодателната „щафета“ доведе до кратко прекъсване на дейностите по представителство на интереси през 3-то тримесечие на годината, новият мандат даде старт на нов цикъл на представителство на интереси пред институциите на ЕС, като вписванията в Регистъра за прозрачност нараснаха значително към края на годината.

Тъй като регистърът се явява публичен референтен инструмент, на него се възлагат значителни надежди във връзка с функционалностите му и достоверността на съдържанието му. През 2024 г. уебсайтът претърпя мащабни промени от гледна точка на информационните технологии, като при процеса бяха взети предвид редица полезни препоръки и предложения, направени съответно от Европейската сметна палата и Европейския омбудсман. Подобрененията в ИТ инфраструктурата доведоха до опростяване на платформата на Регистъра за прозрачност за потребителите му, както се вижда от спадналия брой на исканията, отправяни до службата за поддръжка от заявителите и регистрантите, и на запитванията на широката общественост.

Секретариатът на регистъра увеличи своя мониторинг на качеството на данните на съществуващите регистрации, като през 2024 г. обхвана приблизително една трета от общия брой посетители на регистъра. Успоредно с това административният опит през 2024 г. показва, че ползвателите на регистъра стават все по-добре запознати с механизма за подаване на жалби, което доведе до по-сложни и съдържателни разследвания и спомогна за намаляване на броя на явно недопустимите или неточни жалби.

Тези дейности са изложени по-задълбочено в доклада.

II. Увод

Регистърът за прозрачност е основният референтен инструмент за представителство на интереси на равнище ЕС. Той се явява база данни, замислена да предоставя на обществеността актуална информация за дейностите по представителство на интереси, насочени към оказване на влияние върху текущите процеси на законотворчество и изпълнение на политиките на институциите на ЕС. Регистърът помага да се следи какви интереси се представляват пред институциите, кой ги представлява и от чие име, кои са целевите законодателни инициативи и какви ресурси (човешки и финансови) са заделени за свързаните с представителството дейности.

Той е ключовият инструмент на ЕС за насърчаване на прозрачно и етично представителство на интереси и за повишаване на откритостта и видимостта на участието на заинтересованите страни и гражданското общество в демократичния процес на вземане на решения в ЕС. Вписвайки се в Регистъра за прозрачност, представителите на интереси се ангажират с кодекс за поведение, определящ етичните и поведенческите правила и принципи, които трябва да бъдат изцяло спазвани при взаимодействието им с институциите на ЕС и лобирането им спрямо същите.

Регистърът за прозрачност се управлява съвместно от Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия въз основа на Междуетноститутуционалното споразумение (МИС), прието през 2021 г.¹

В съответствие с член 13 от МИС настоящият доклад включва фактическа информация относно Регистъра за прозрачност, неговото съдържание и всички промени, състояли се през отчетния период. В него също така се прави преглед на обвързаността с условия и допълнителните мерки за прозрачност, които понастоящем са в сила в институциите, подписали междуетноститутуционалното споразумение.

III. Управление

Регистърът за прозрачност има двустепенна структура на управление: Управителен съвет, който осигурява общ надзор и ръководство, и Секретариат, който отговаря за ежедневното му управление.

Управителният съвет осигурява цялостното изпълнение на МИС. Той отговаря за идентифицирането на годишните нужди и приоритети за Регистъра за прозрачност, за приемането на годишния доклад за неговото функциониране и за даването на общи инструкции на Секретариата. Той също така е натоварен със задачата да разглежда и да взема решения по искания за преглед на мерките, приложени от Секретариата след разследване.

Управителният съвет се състои от генералните секретари на Европейския парламент, Съвета и Комисията. Те заседават поне веднъж годишно, като се редуват да поемат председателството за период от една година. Генералният секретар на Комисията председателства Управителния съвет през 2024 г.; генералните секретари проведоха годишното си заседание на 19 април 2024 г., като прие годишния доклад за предходната година и предстоящия бюджет и приоритети за регистъра.

В рамките на своя целеви мониторинг Секретариатът предоставя на представителите на интереси насоки относно процеса на регистрация, наблюдава и сверява допустимостта на заявленията и извършва проверки на качеството на информацията, предоставяна от регистрантите.

Той разглежда жалбите относно предполагаеми нарушения на кодекса за поведение от страна на регистрантите и може да започне разследвания на продължаващата допустимост и спазване на кодекса за поведение от страна на същите и да прилага мерки, ако кодексът не е бил спазен. Секретариатът извършва действия за повишаване на осведомеността относно Регистъра за прозрачност (вж. раздел V) и в годишния доклад докладва за всички свои дейности.

Секретариатът се състои от персонал от трите институции, подписали споразумението. През 2024 г. този персонал се състоеше от 11 служители на пълно работно време. Той е представен в Управителния съвет и публично от координатор, който следи за ежедневните операции. През 2024 г. началникът на отдела, отговарящ за прозрачността в Генералния секретариат на Съвета, беше определен за координатор на Секретариата.

Подробна информация относно управлението на Регистъра за прозрачност може да бъде намерена в специалния раздел „Управление“ на уебсайта на регистъра.

¹ Междуетноститутуционално споразумение от 20 май 2021 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за задължителен регистър за прозрачност (OB L 207, 11.6.2021 г., стр. 1).

IV. Обвързаност с условия и допълнителни мерки за прозрачност

Европейският парламент, Съветът и Комисията приемат, чрез индивидуални решения, мерки за обвързване с условия, при които регистрацията в Регистъра за прозрачност е предварително условие, за да могат представителите на интереси да извършват определени ключови дейности по представителство на интереси. Трите институции могат също така да приемат допълнителни мерки за прозрачност с цел по-нататъшно насърчаване на регистрацията и укрепване на съвместната рамка, създадена с МИС.

Другите институции, органи, служби и агенции на ЕС, както и държавите членки във връзка с техните постоянни представителства в ЕС, могат да уведомяват Управителния съвет за обвързаност с условия или допълнителни мерки за прозрачност, които приемат, и да поискат те да бъдат публикувани на уебсайта на Регистъра за прозрачност.

В Европейския икономически и социален комитет и в Европейския комитет на регионите вече са въведени мерки за прозрачност. През 2024 г. към Секретариата се обърнаха с въпроси други органи на ЕС, които проучваха тази възможност.

Всички държави членки са поели ангажимент да прилагат мярка за обвързаност с условия по време на своето председателство на Съвета и през шестте месеца преди това, като обвързват срещите между своя постоянен представител и заместник постоянен представител към ЕС и представителите на интереси с условието последните да се впишат в Регистъра за прозрачност.

Тази мярка за обвързване с условия се прилага за срещите, организирани с постоянния представител и заместник постоянния представител в качеството им на действащи или предстоящи председателства на Съвета². Поради това представителите на интереси не могат да участват в такива срещи, освен ако не са регистрирани. През 2024 г. това беше приложено за Белгия³ и Унгария⁴, тъй като те изпълняваха председателството на Съвета на ЕС, а също и за Полша⁵ в качеството ѝ на предстоящ председател на Съвета.

На 15 февруари 2024 г. Белгия уведоми Управителния съвет за взети мерки от постоянен характер във връзка с включването на нейното постоянно представителство към ЕС в Регистъра за прозрачност. Това включва, считано от 1 юли 2024 г., изискване постоянният представител и заместник постоянният представител на Белгия да се срещат само с регистрирани представители на интереси и да публикуват подробна информация за всички такива срещи на уебсайта на постоянното представителство.

Списък на [мерките за обвързаност с условия и на други мерки за прозрачност](#), които понастоящем са в сила в институциите на ЕС, е даден по-долу и може да бъде намерен и на специалната страница на уебсайта на Регистъра за прозрачност.

² https://transparency-register.europa.eu/document/download/0c791fb8-e64d-47cc-a3b0-175913788b7c_bg?filename=Transparency%20register%20-%20Member%20states%27%20political%20declaration.BG_.pdf.

³ [Прозрачност | Федерална публична служба „Външни работи - Външна търговия и сътрудничество за развитие“](#).

⁴ <https://eu-brusszel.mfa.gov.hu/assets/31/82/25/ef443ff8e903be0cd88754c45fb9b53ce7fa0f0f.pdf>.

⁵ <https://www.gov.pl/web/eu/transparency>.

През 2024 г. мерките на Европейския парламент, изискващи представителите на интереси да бъдат регистрирани, когато им се предоставя платформа в помещенията на Парламента, включваха: правила относно проявите, интергрупите и неформалните обединения на членовете на ЕП, бившите членове на ЕП и дългосрочния достъп до помещенията.

Активното участие или съвместното организиране на прояви, провеждани в помещенията на Парламента, зависи от предварителното вписване в Регистъра за прозрачност⁶, което означава, че всеки представител на интереси, който участва като оратор, модератор или изпълнява друга активна роля, или участва от логистична, практическа или финансова гледна точка в дадено събитие, трябва да бъде регистриран. Тези правила се прилагат в допълнение към вече установената мярка за обвързване с условия, която изисква⁷ ораторите на изслушванията в комисиите на Парламента да бъдат регистрирани преди изслушването.

Само регистрирани представители на интереси могат да участват в дейностите на интергрупите и неформалните обединения⁸ в помещенията на Парламента, като осигуряват подкрепа за тях или като участват или са съдомакини на техните прояви. При сформирането на Парламента след изборите членовете на ЕП създадоха и нови интергрупи. Информацията, публикувана от Парламента относно тези интергрупи, е отразена в Регистъра за прозрачност и регистрантите могат да посочват ясно кои групи подкрепят.

В началото на законодателния мандат Парламентът приложи своята мярка за обвързване с условия, изискваща от бившите членове на ЕП да спазват шестмесечен срок на прекъсване след края на своя мандат, преди да се регистрират и да участват в дейности по представителство на интереси с действащи членове на ЕП⁹. Кодексът за поведение на членовете на ЕП отразява това правило по отношение на почтеността и прозрачността¹⁰.

Що се отнася до достъпа, за целите на лобирането, до лицата, отговорни за вземането на решения, само регистрирани представители на интереси могат да кандидатстват за дългосрочен достъп до помещенията на Парламента¹¹. Към 31 декември 2024 г. от 13118-те субекта, вписани в Регистъра за прозрачност, 2620 имаха поне един акредитиран представител в Парламента, разполагащ с достъп до помещенията на Парламента.

Към 31 декември 2024 г. имаше 7367 активни пропуска. През 2024 г. станахме свидетели на значително подобрение на процеса на акредитация с постоянното въвеждане на новата онлайн платформа на Парламента за подаване на заявления¹². Както и преди това, имената на лицата с акредитация за влизане в помещенията на Парламента за целите на представителството на интереси от името на вписан субект се публикуват на страницата с профила на този субект в регистъра.

От всички членове на ЕП се изисква да публикуват онлайн информация за своите планирани срещи с представители на интереси, попадащи в обхвата на междуинституционалното споразумение¹³. Има се предвид всяка среща, свързана с парламентарната дейност (доклад, становище, резолюция, разискване в пленарна зала или процедура по спешност), която се

⁶ Решение на Бюрото на Европейския парламент от 12 юни 2023 г.

⁷ Член 8 от Решението на Бюрото на Европейския парламент от 24 юни 2024 г.

⁸ Правилник за дейността на ЕП: член 35, параграф 5 и член 36, параграф 5.

⁹ Решение на Бюрото на Европейския парламент от 17 април 2023 г.

¹⁰ Член 9 от Кодекса за поведение на членовете на Европейския парламент.

¹¹ Член 126 от Правилника за дейността на Европейския парламент.

¹² <https://accredit.europarl.europa.eu/>

¹³ Член 7 от Кодекса за поведение на членовете на Европейския парламент.

провежда било то присъствено или дистанционно с цел оказване на влияние върху политиката или процеса на вземане на решения на европейските институции.

Задължението се прилага независимо от това дали членовете на ЕП присъстват лично на заседанието или парламентарните им сътрудници присъстват от тяхно име. Публикуваните срещи са свързани със съответните профили на регистрантите в Регистъра за прозрачност. Към 31 декември 2024 г. членовете на ЕП бяха обявили 20030 срещи за календарната 2024 г. Като се вземат предвид специфичната им роля и мандат, на членовете на ЕП се препоръчва¹⁴ да се срещат само с представители, които са вписани в Регистъра за прозрачност.

Освен това от докладчиците се изисква да добавят „декларация за получена информация“ към своите проектодоклади или становища, съдържаща списък на организациите или лицата, от които са получили информация по въпроси, свързани с предмета на инициативата¹⁵.

За да се подобри прозрачността и да се насърчи регистрирането, Парламентът изпраща автоматични напомняния на регистрантите, посочили интерес в определени области на политиките, като ги уведомява за работата, извършвана от имащите отношение парламентарни комисии.

През отчетния период Парламентът изготвяше правила, които изискват от служителите на институцията, заемащи ръководни длъжности, да се срещат само с регистрирани представители на интереси и да публикуват информация за тези срещи¹⁶.

Съвет на ЕС

Както е посочено в Решение (ЕС) 2021/929 на Съвета¹⁷, вписването в Регистъра за прозрачност е предварително условие, за да могат представителите на интереси да се срещат с генералния секретар на Съвета или с генералните директори.

Същото правило се прилага и за служебното участие на представители на интереси в тематичните брифинги, организирани от Генералния секретариат на Съвета (когато е целесъобразно и след консултация с председателството), или като оратори на публични прояви, организирани от Генералния секретариат.

През 2024 г. бяха въведени нови вътрешни инструкции с цел по-нататъшното прилагане на принципа на обвързаност с условия. От 1 януари 2025 г. насам тези събития се регистрират вътрешно. Прилага се широко определение за заседания, предназначено да обхване „всяка планирана среща с един или повече представители на интереси, лично или чрез каквато и да е форма на дистанционна връзка, независимо дали в помещенията на Съвета или не, включително по време на командировки“.

Освен това, въпреки че не обхващат срещите от чисто частно или социално естество и непланираните или спонтанни заседания, новите правила инструктират служителите при каквито и да било подобни заседания да се въздържат от участие в обсъждания по същество относно формулировката или прилагането на дадена политика или законодателство или относно процесите на вземане на решения на Европейския съвет или на Съвета.

Освен това преди всяка среща с представители на интереси всички служители на Генералния секретариат на Съвета се приканват да проверяват пълномощията на представителите на интереси, за да се гарантира, че вписването им в Регистъра за прозрачност е активно. В противен случай тези служители следва внимателно да преценят доколко срещите са подходящи и да се консултират с прекия си ръководител¹⁸.

¹⁴ Правилник за дейността на Европейския парламент (член 11, параграф 2).

¹⁵ Член 8 от Кодекса за поведение на членовете на Европейския парламент.

¹⁶ Впоследствие правилата бяха приети през май 2025 г.

¹⁷ ОВ L 207, 11.6.2021 г., стр. 19.

¹⁸ Съобщение до персонала 17/24 от 13 декември 2024 г. Също така Съобщение до персонала CP 42/22.

Като допълнителна мярка за подобряване на прозрачността и насърчаване на регистрирането поканите до представителите на интереси да присъстват на заседание на Съвета или на неговите подготвителни органи следва да бъдат обвързани с условието те да бъдат вписани в Регистъра за прозрачност.

Регистрационният им номер следва да бъде вписан в предварителния дневен ред. Годишният доклад на Съвета относно прилагането на Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията включва съответната информация относно присъствието на представители на интереси на заседанията на Съвета или на неговите подготвителни органи¹⁹.

Европейска комисия

В началото на новия си мандат през 2024 г., Комисията предприе нови мерки за прозрачност, като укрепи вътрешния си режим, свързан с Регистъра за прозрачност, и значително разшири задължителното използване на регистъра във връзка с контактите между нейните представители и служители и (регистрирани) представители на интереси.

Комисията вече е приложила изискванията на Регистъра за прозрачност за членовете на Комисията, членовете на техните кабинети и генералните директори: те могат да се срещат само с представители на интереси, вписани в Регистъра за прозрачност, и трябва да правят обществено достояние данните за всички такива срещи²⁰.

На 4 декември 2024 г. Комисията прие решения (ЕС) 2024/3081²¹ и (ЕС) 2024/3082²² на Комисията, които се прилагат, считано от 1 януари 2025 г. Те разширяват обхвата на горепосочените изисквания относно срещите с представители на интереси, включвайки в него всички служители на Комисията, изпълняващи управленски функции, в това число (заместник) генералния секретар, (заместник) генералните директори и всички директори и началници на отдели или равностойни на тях.

Освен това с решенията се въвежда задължение за водене и публикуване на протоколи от всички срещи, които членовете на Комисията, членовете на техните кабинети или служителите на Комисията, заемащи ръководни длъжности, провеждат с (регистрирани) представители на интереси.

През 2024 г. Комисията публикува информация за срещите²³, проведени с 1980 регистранти. Тези регистранти проведеха 1693 срещи с членове на Комисията и/или членове на техните кабинети и 673 срещи с генералните директори на Комисията²⁴.

¹⁹ Насоки относно извънредно присъствие на трети страни, включително представители на интереси, на заседания на Съвета или на неговите подготвителни органи, 22 юли 2021 г.

²⁰ Тези задължения вече са изложени за членовете на Комисията и техните кабинети в член 7 от Решението на Комисията от 31 януари 2018 г. относно Кодекс за поведение на членовете на Европейската комисия (С(2018) 700), (ОВ С 65, 21.2.2018 г., стр. 7). Изискванията за публикуване се прилагат, считано от 2014 г.

²¹ Решение (ЕС) 2024/3081 на Комисията от 4 декември 2024 г. относно мерките за прозрачност по отношение на срещите, проведени между членове на Комисията и представители на интереси, и за отмяна на Решение 2014/839/ЕС, Евратом (ОВ L, 2024/3081, 5.12.2024 г.).

²² Решение (ЕС) 2024/3082 на Комисията от 4 декември 2024 г. относно мерките за прозрачност по отношение на срещите, проведени между служители на Комисията с ръководни функции и представители на интереси, и за отмяна на Решение 2014/838/ЕС, Евратом (ОВ L, 2024/3082, 5.12.2024 г.).

²³ Тези данни включват датата и мястото на срещата, името на члена на Комисията и/или члена на кабинета или генералния директор, името на представителя на интереси и предмета на срещата. Те се публикуват в срок от 2 седмици след провеждането на срещата. Както беше споменато, от 1 януари 2025 г. насам всички служители на Комисията, заемащи ръководни длъжности, са задължени да публикуват такава информация.

²⁴ Един и същ регистрант може да участва в повече от една среща.

Тази информация се публикува на уебсайта на Комисията²⁵ и освен това достъп до нея под формата на списък от срещи се предоставя на страниците на съответните регистранти в Регистъра за прозрачност. Комисията оповестява в машинночитим формат и във формат Excel консолидирани набори от данни за срещите, проведени с регистрирани представители на интереси, и на Европейския портал за данни. Това предоставя на заинтересованите страни и на обществеността достъпна информация, която е изчерпателна и се обработва лесно за извличането на съответната информация.

В съответствие с вътрешните си правила Комисията посочва за участие в своите експертни групи единствено регистрирани представители на интереси²⁶. Това изискване за предварителна регистрация се прилага както за членовете от тип „Б“²⁷, така и за членовете от тип „В“²⁸. Ако тези членове бъдат временно отстранени или бъдат заличени от Регистъра за прозрачност, Комисията ги отстранява временно от експертната(ите) група(и), на чиито заседания те присъстват, докато не бъдат вписани отново в Регистъра за прозрачност.

Като допълнителна мярка за подобряване на прозрачността и насърчаване на регистрирането Комисията изпраща автоматични напомнания на регистрантите, посочили специален интерес в определени области на политиките, като ги уведомява за стартирането на обществени консултации или пътни карти в тези области. Приносът на регистрантите към тези консултации също се обработва отделно от този на нерегистрираните респонденти²⁹. Въпросният принос може да бъде намерен на страниците на регистрантите в регистъра.

V. Дейности на Секретариата

Управителният съвет е определил следните годишни приоритети за Регистъра за прозрачност за 2024 г.:

- осигуряване на по-нататъшен напредък във връзка с качеството на данните чрез по-прецизни дейности по мониторинг, така че в регистъра да бъде включен индивидуализиран скрининг на съдържанието, включително посредници или нетърговски регистранти, които могат да спомогнат за упражняването на чуждестранно влияние върху изготвянето на политиките на ЕС;
- снабдяване на регистъра с най-съвременната технология чрез въвеждане на допълнителни функции за модернизиране на ИТ инструмента и адаптирането му към изискванията за достъпност и визуална идентичност;
- непрекъснати дейности за повишаване на осведомеността;
- полезни взаимодействия с други органи на ЕС, включително документ за размисъл относно прилагането на член 11 от МИС, така че да се осигури основа за улесняване на тяхното участие в Регистъра за прозрачност.

Секретариатът работи по изпълнението на тези годишни приоритети, включително чрез по-стриктни проверки на новите заявления, осигуряване на непрекъсната помощ от страна на службата за поддръжка и въвеждане на редица подобрения в ИТ платформата, съвместно с ежедневните си дейности, описани подробно по-долу.

²⁵ По-конкретно, на специалните уебстраници за прозрачност на уебсайтовете съответно на членовете на Комисията и на генералните дирекции на Комисията.

²⁶ Член 8 от Решението на Комисията от 30 май 2016 г. за установяване на хоризонтални правила относно създаването и функционирането на експертните групи на Комисията (C(2016)3301).

²⁷ Лица, посочени, за да представляват общ интерес, споделян от заинтересованите страни в определена област на политиките.

²⁸ Организации в широк смисъл, включително дружества, асоциации, неправителствени организации, профсъюзи, университети, научноизследователски институти, правни кантори и консултантски дружества.

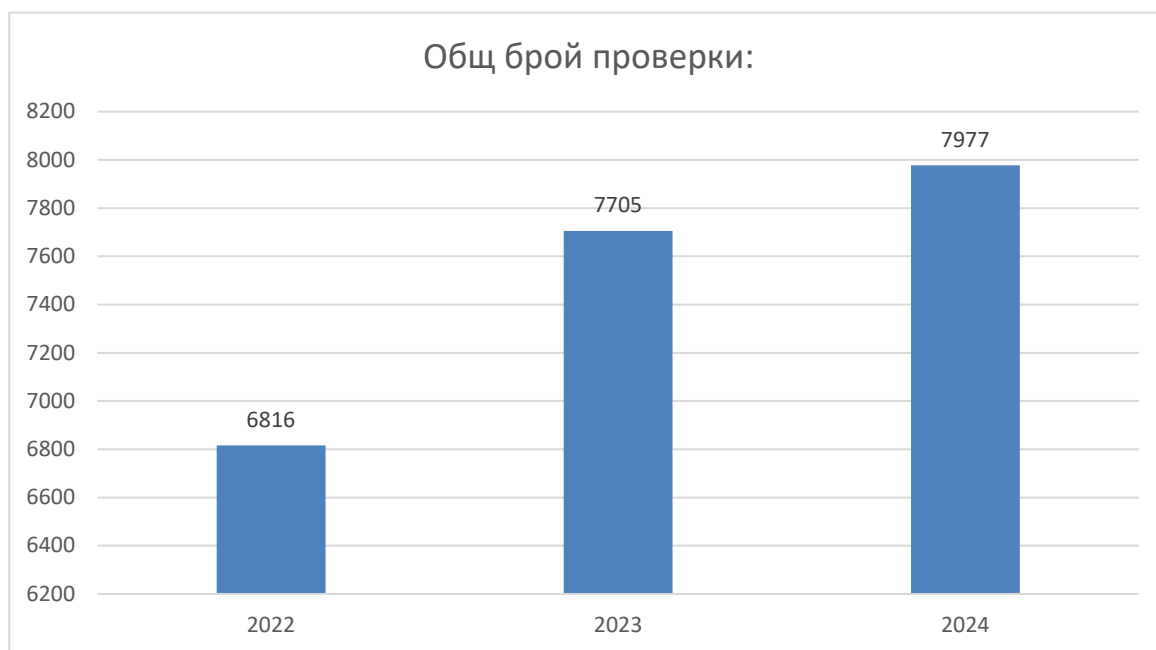
²⁹ Насоки на Европейската комисия за по-добро регулиране (SWD(2017) 350), по-специално глава VII „Насоки относно консултациите със заинтересованите страни“.

1. Контрол на качеството на данните

Регистърът за прозрачност публикува информация за текущите дейности по лобиране на представителите на интереси, свързани със скорошното формулиране или изпълнение на циклите на политиките и процесите на вземане на решения на институциите на ЕС. Това включва конкретни подробности за основните законодателни предложения или политики, към които са насочени тези дейности. В резултат на това данните непрекъснато се променят, като някои представители на интереси се регистрират само за ограничен период от време, докато други остават по-дълго в базата данни.

Чрез вписването си представителите на интереси се съгласяват да предоставят пълна, актуална, точна и неподвеждаща информация в процеса на регистриране. Те носят крайната отговорност за точността на своите регистрационни данни. Регистрантите следва да преглеждат и актуализират предоставената информация веднага щом настъпят каквито и да било значителни промени и трябва поне веднъж годишно да актуализират своята регистрация, за да останат вписани в Регистъра за прозрачност. Те се приканват да я актуализират поне два пъти годишно.

Една от основните задачи на Секретариата е да напомня на регистрантите за техните задължения и да гарантира, че данните в Регистъра за прозрачност са с най-високо качество. Като част от общите си дейности по мониторинг през 2024 г. Секретариатът провери общо 7977 субекта³⁰, които са били подали заявление за регистрация или вече са били вписани в регистъра. Това представлява увеличение с 3,5% спрямо броя на проверките, извършени през предходната година.

Проверките се състояха от скрининг, извършен на етапа на подаване на заявление, целенасочени проверки на качеството на данните, предоставени от вече регистрирани субекти и всякакви допълнителни проверки, извършени като част от процедури по разследване.

³⁰ През 2024 г. някои субекти бяха подложени на повече от една проверка и следователно общият брой на проверките е по-голям.

Етап на подаване на заявление

Общият брой регистриранти леко се е увеличил през 2024 г.³¹ Въпреки това, поради големия оборот нови регистриранти, качеството на наличната в регистъра информация също се е подобрило. Секретариатът оценява допустимостта и качеството на данните за всички нови заявления за регистрация, преди те да могат да бъдат активирани и публикувани в регистъра. Това води до подобряване както на значимостта, така и на съгласуваността на предоставяните данни. През 2024 г. бяха получени 3536 заявления (почти по 10 на ден), което представлява увеличение с 4% спрямо предходната година и потвърждава възходящата тенденция от 2023 г.

От тях 2482 (70%) са приети и активирани след първоначалния процес на проверка, целящ да се установи допустимостта на заявителите, което в повечето случаи изисква актуализации или корекции от страна на същите.

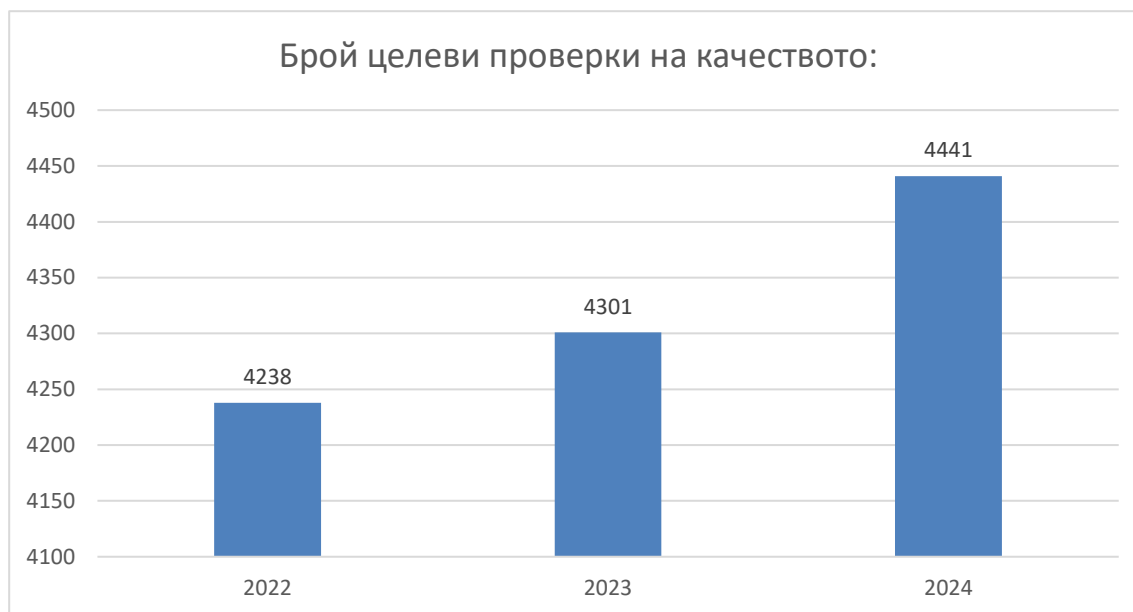

³¹ 12425 към 31 декември 2023 г. и 13118 към 31 декември 2024 г.

Целеви проверки

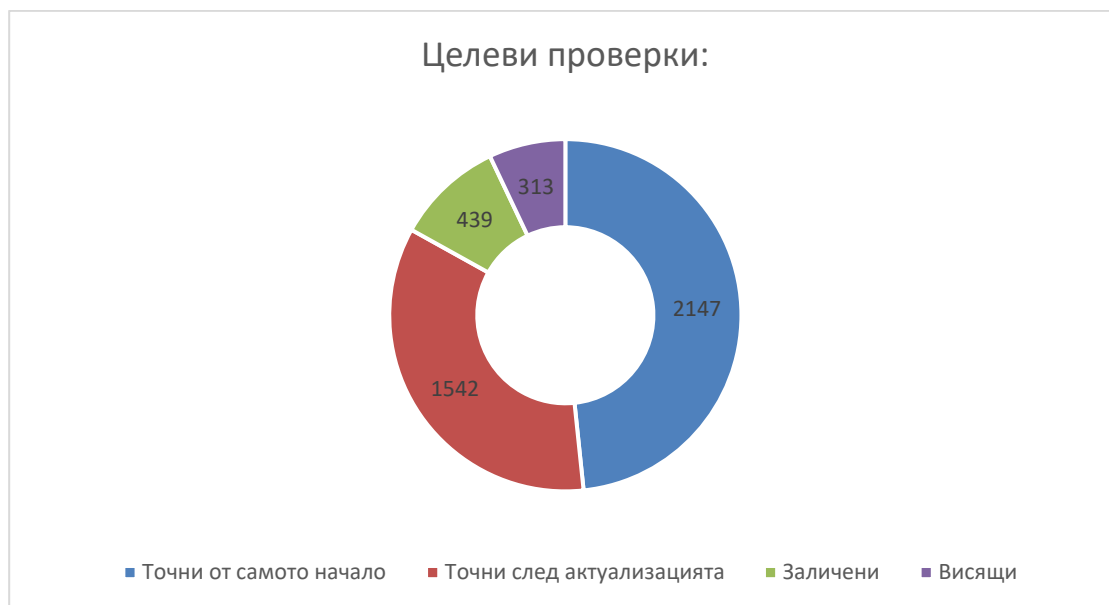
Освен ежедневиия преглед на новите заявления Секретариатът възприема и целенасочен подход, особено когато има основание да се счита, че регистрациите не предоставят по точен начин изискваната информация, или в съответствие с определените от него годишни приоритети.

През 2024 г. Секретариатът извърши общо 4441 целеви проверки на качеството на съществуващи регистрации.

От тях:

- 3689 проверени регистранти са предоставили данни със задоволително качество (83%) или от самото начало (2147 проверени регистрации, т.е. 48%), или след като са били приканени от Секретариата да актуализират данните си (1542 регистрации, т.е. 34%);
- 439 са били заличени от регистъра след контакт със Секретариата поради недопустимост или неизвършване на актуализацията (10%);
- 313 все още не са били приключени в края на 2024 г. (7%).

През 2024 г. тенденцията към подобряване на цялостното качество на данните продължи, като и двата посочени тук показатели останаха стабилни в сравнение с предходната година: делът на проверените регистрации, при които по време на проверката са предоставени данни със задоволително качество, и делът на заличаванията от регистъра поради недопустимост или неактуализиране.

Изменението година за година и на двата показателя е спаднало значително (до по-малко от 1%) след години на значително подобрене. Това може да се дължи на факта, че регистърът е достигнал „зрялост“ и че регистрантите в него все повече свикват с изискванията за информация, както и на тяхната като цяло положителна реакция по отношение на мониторинга и насоките от страна на Секретариата.

Целевите проверки изискват да се обърне специално внимание на регистрациите, при които са установени несъответствия или други проблеми или е вероятно да съществуват такива. Като част от годишния си приоритет за индивидуализиран мониторинг на регистъра Секретариатът извърши целенасочени проверки на качеството за всички регистранти, прокарващи интересите на своите клиенти (т.е. посредници), и за всички нестопански субекти, които биха могли да спомогнат за упражняването на чуждестранно влияние върху изготвянето на политиките на ЕС (т.е. тези, установени извън ЕС).

На посредниците беше обърнато особено внимание, за да се гарантира, че те са съвсем наясно с изискването да изброяват всички клиенти, за които извършват обхванатите дейности, включително по-специално всички публични органи на трети държави (извън ЕС)³². Посредниците следва също така да гарантират, че клиентите им неизменно фигурират в Регистъра за прозрачност (освен когато се касае за правителства/публични органи) и че клиентите им също така последователно ги включват като свой посредник в своите собствени регистрации³³.

Секретариатът инспектира щателно тези регистрации, като направи кръстосана проверка с декларациите на клиентите и се свърза с всеки имащ отношение регистрант. Това действие беше важно от гледна точка както на качеството на данните, така и на повишаването на осведомеността. Резултатите от него показаха още, че макар в Регистъра за прозрачност да се съдържа някаква информация за представителството на интереси и влиянието на трети държави

³² Вж. член 4, параграф 2, буква г) от МИС.

³³ Съгласно буква й) от кодекса за поведение, съдържащ се в приложение I към МИС.

в съответствие с приложимите разпоредби на МИС³⁴, той не е подходящ инструмент за проследяване и измерване на чуждестранното влияние или за установяване на наличието на външна намеса.

2. Служба за поддръжка

Секретариатът предоставя на разположение служба за поддръжка, която отговаря на всички видове въпроси относно Регистъра за прозрачност чрез многоезичен уебсайт и до която имат достъп заявителите, регистрантите и обществеността. Секретариатът се стреми да предоставя помощ възможно най-бързо, като се старее да даде отговор обикновено в рамките на 48 часа.

През 2024 г. Секретариатът отговори на 1834 запитвания, които включваха искания за информация относно Регистъра за прозрачност от заинтересовани страни, изследователи и физически лица, както и искания за техническа подкрепа и напътствия от заявителите и регистрантите по време на процеса на регистрация или при сблъсък с технически трудности.

Броят на получените запитвания намаля значително през 2024 г. вследствие на модернизирания на ИТ системата на Регистъра за прозрачност през април 2024 г., което я направи значително по-лесна за използване³⁵.

3. Разследвания

В допълнение към мониторинга на качеството на данните в Регистъра за прозрачност Секретариатът разглежда входящите жалби и провежда разследвания по собствена инициатива в съответствие с процедурите, предвидени в приложение III към Междуйнституционалното споразумение. По този начин той действа в съответствие с основополагащите принципи на пропорционалност и добро управление.

„Жалба“ означава процедура, която засяга твърдения, представени на вниманието на Секретариата, относно неспазване от страна на регистрант на кодекса за поведение. Всяко физическо или юридическо лице, което отправя такива твърдения срещу регистрант, може да подаде жалба до Секретариата, като попълни съответния формуляр за жалби на уебсайта на Регистъра за прозрачност и предостави подкрепящи доказателства.

„Разследване по собствена инициатива“ означава процедура, при която Секретариатът проверява дали даден регистрант има право да остане в регистъра предвид получената или установената информация поради липса на съответни дейности или неспазване на кодекса за поведение.

През 2024 г. Секретариатът приключи 3 разследвания на висящи жалби от предходната година, една от които беше недопустима. Останалите 2 жалби се отнасяха до последователното включване на дейностите за комуникация и членството в мозъчни тръстове в разходите за лобиране за регистрантите. И двамата засегнати регистранти предоставиха задоволителна информация и актуализираха регистрацията си в съответствие с препоръките, направени от Секретариата.

През същата година Секретариатът получи 23 нови жалби. Девет от тези жалби бяха счетени за недопустими, тъй като не се отнасяха до въпроси, попадащи в обхвата на Регистъра за прозрачност (например подадени не където трябва лични оплаквания или жалби, свързани с

³⁴ Вж. член 4, параграф 2, буква г) от МИС.

³⁵ През 2023 г. Секретариатът отговори на 2567 запитвания и искания.

потребители), или пък не отговаряха на критериите за допустимост, посочени в приложение III към Междунституционалното споразумение.

През декември 2024 г. бяха подадени три жалби, като за две от тях до края на годината не беше взето решение относно допустимостта. От оставащите 12 допустими жалби 3 бяха приключени през 2024 г. с положителен резултат и с пълното съдействие от страна на съответните регистранти.

Останалите 9 бяха все още в процес на разглеждане в края на годината. Всички допустими жалби се отнасяха поне до предполагаемото неспазване на буква е) от кодекса за поведение от страна на съответните регистранти по отношение на точността и пълнотата на информацията, предоставена при регистрацията, често в съчетание с твърдения за евентуално неспазване на други точки от кодекса. Когато случаите се отнасяха само до буква е) от кодекса, те бяха разрешени чрез актуализиране на информацията от страна на регистрантите в срок от 20 работни дни и бяха приключени в срок от два месеца.

Други случаи се отнасяха до предполагаеми нарушения на буква б) от кодекса, съгласно която регистрантите трябва да посочват клиентите или членовете, които представляват. При едно задълбочено разследване беше разгледано до каква степен организациите, платформите и другите представителни органи е трябвало да декларират всички представлявани членове (т.е. само членовете, представлявани на равнището на ЕС, или изобщо всички членове) и под каква форма (т.е. при регистрацията чрез интернет връзка към собствения им уебсайт).

Насоките за заявителите и регистрантите бяха актуализирани през 2024 г., за да се поясни, че всички членове, независимо от контекста, трябва да бъдат декларирани. Що се отнася до буква й) за взаимоотношението между клиент и посредник, от гледна точка на обществените очаквания очевидно е налице загриженост относно скритите интереси, прокарвани от всяка организация, които трябва да бъдат ясно и последователно декларирани при регистрацията.

За тази цел, като част от дейностите си по мониторинг през 2024 г., Секретариатът предприе действия за повишаване на осведомеността относно факта, че при едно взаимоотношение между клиент и посредник и двете страни трябва да бъдат вписани в регистъра, а съответните декларации - да бъдат съгласувани.

При провеждането на разследване Секретариатът винаги се стреми да води конструктивен диалог със съответния(те) регистрант(и), така че установените проблеми да се изяснят и разрешат възможно най-бързо, преди да се предприемат каквито и да било необходими мерки. В този контекст Секретариатът проведе 4 срещи с 3 засегнати от разследвания регистранти по тяхно искане, съгласно точка 5.2 от приложение III към МИС. През 2024 г. Секретариатът не счете за необходимо да прилага мерки съгласно точка 8 от приложение III към МИС срещу регистрант.

Секретариатът започна едно разследване по собствена инициатива, насочено към двама регистранти, осъществяващи дейност в областта на хранителната промишленост, което приключи до края на годината. Секретариатът разгледа твърдения, че дейностите на тези регистранти включват евентуално неподходящо поведение, и вследствие на разследването успя да изясни със засегнатите страни, че кодексът за поведение е бил спазен.

4. Заседание на Управителния съвет през 2024 г.

Секретариатът подготви четвъртото заседание на Управителния съвет, което се проведе на 19 април 2024 г. На това заседание Управителният съвет взе следните решения:

- мандатът на началника на отдела, отговарящ по въпросите на прозрачността в Генералния секретариат на Съвета, в качеството на „координатор на Секретариата“ беше подновен с една година (1 януари - 31 декември 2025 г.);
- приети бяха изготвените от секретариата насоки за прилагането на член 11 от МИС и беше отправено искане те да бъдат публикувани на уебсайта на Регистъра за прозрачност;

- приет беше годишният доклад за 2023 г. и беше постигнато съгласие той да бъде представен на институциите, подписали МИС, и публикуван на уебсайта на Регистъра за прозрачност;
- определени бяха годишните приоритети на регистъра за 2025 г. заедно с бюджетните прогнози и дела от бюджета, падащ се на всяка институция, подписала МИС³⁶;
- приветствани бяха отбелязаният напредък и достиженията, особено стартирането на новия уебсайт и помощния ИТ инструмент, при първата мащабна преработка на регистъра от създаването му преди повече от десетилетие;
- след приключването в началото на 2024 г. на пълен цикъл на мониторинг на „наследените“ регистрации, преминали през преходен период след влизането в сила на МИС, беше изтъкнато колко е важно да продължи работата по гарантирането на качеството на данните;
- отбелязани бяха повишените очаквания, възлагани на Регистъра за прозрачност като ключов инструмент за прозрачност на институциите на ЕС, и препоръките и предложенията, направени от Европейската сметна палата и Европейския омбудсман във връзка с действия за по-нататъшното подобряване на регистъра и неговото функциониране.

Всички документи, свързани със заседанието на Управителния съвет, включително дневният ред и протоколът от заседанието, се публикуват в раздел „Управление“ на уебстраницата на Регистъра за прозрачност.

5. Насоки и повишаване на осведомеността

Секретариатът изготвя насоки за изясняване и по-подробно обяснение на някои разпоредби на МИС. Тези насоки могат да бъдат плод на редовния обмен на мнения със заинтересованите страни и имат за цел да подпомагат заявителите и регистрантите, така че да предоставят точна информация и да избягват често срещани грешки.

В този контекст Секретариатът актуализира своите насоки за заявителите и регистрантите, като ги допълни с напътствия относно информацията за членството и включването в регистъра - последващо действие във връзка с имащия отношение обмен на мнения, проведен с Европейския омбудсман (вж. точка (8) по-долу).

Освен това, в съответствие с определените от самия него годишни приоритети, Секретариатът изготви подробни насоки за прилагане на член 11 от МИС с цел улесняване на други институции и органи на ЕС при приемането на мерки, свързани с регистъра.

По време на дейностите си по мониторинг Секретариатът също така може по целесъобразност да кани субекти да се регистрират в Регистъра за прозрачност. Секретариатът извършва редовни дейности за комуникация и за повишаване на осведомеността с цел популяризиране на инструмента сред заинтересованите страни. През 2024 г. това включваше информационни сесии и обмен на мнения с разнообразни заинтересовани страни³⁷, изследователи от академичните среди и студенти, както и контакти и обмен на най-добри практики със сходни органи на национално или европейско равнище³⁸.

³⁶ Бюджетните прогнози за 2025 г. могат да бъдат намерени на следния уебсайт. Бяха приети следните дялове: Комисия: 57%; Парламент: 33%; Съвет: 10%.

³⁷ Обсерватория за контрол на лобирането/Корпоративна Европа.

³⁸ Постоянното представителство на Нидерландия към ЕС, ОИСР, Европейската агенция по химикали, Европейската мрежа на регистрите по лобиране, Католическият университет в Льовен (KU Leuven), Центъра за следдипломни изследвания в областта на европейските политики и публичната администрация в Льовен (MEPP Leuven), Американският университет ЕРАИ, Университета в Сърлинг (Stirling University), Университета в Маастрихт, Школата по публична администрация и обществени науки (Escuela de Gobierno y Asuntos Públicos); Лузофонският университет (Lusófona University), Университета „Еразъм“ в Ротердам, Изпълнителната програма по политически и обществени въпроси (Politico Public Affairs Executive Programme), Парламентарната асамблея на Съвета на Европа (Комисия по правни въпроси и права на човека).

Трите институции осъществиха значими дейности по повишаване на осведомеността относно Регистъра за прозрачност в рамките на всяка от тях, като организираха специални информационни и обучителни сесии за членовете и персонала³⁹.

6. Техническо развитие

Секретариатът координира разработването на ИТ решения за подобряване на Регистъра за прозрачност. През 2024 г. Секретариатът имаше за цел да увеличи още повече прозрачността и полезността на публичния уебсайт на регистъра. За тази цел той стартира нов уебсайт на Регистъра за прозрачност (първата мащабна преработка на регистъра от създаването му преди повече от десетилетие).

Секретариатът лансира новата цифрова платформа на Регистъра за прозрачност с цел адаптиране към съвременните стандарти за технологична и информационна сигурност и подобряване на потребителския опит. Новият ИТ инструмент замени съществуващата технологична инфраструктура на регистъра и включва нова версия на публичния уебсайт на Регистъра за прозрачност, както и нови бекофис среди. Новата версия на Регистъра за прозрачност функционира от април 2024 г. насам.

7. Одит на Регистъра за прозрачност от Европейската сметна палата

През април 2024 г. Европейската сметна палата публикува своя специален одитен доклад относно Регистъра за прозрачност, като отправи някои препоръки и определи целева дата за изпълнение м. юли или края на 2025 г. Трите одитирани институции, съставляващи Регистъра за прозрачност, предоставиха своите официални отговори на одитния доклад. И специалният одитен доклад, и отговорите на институциите бяха публично оповестени на уебсайта на Европейската сметна палата⁴⁰.

8. Решение на Европейския омбудсман по дело 532/2023/FA

В началото на 2024 г. омбудсманът прие решение, с което се установява лошо управление и се правят предложения как Секретариатът би могъл да подобри провежданите от него разследвания на жалби⁴¹.

През септември 2024 г. трите институции, съставляващи Секретариата, предоставиха своите официални отговори във връзка с тези предложения. По-специално Секретариатът преразгледа своите насоки за заявителите и регистрантите от гледна точка на информацията, която трябва да бъде предоставяна в раздел 12 („Членство и принадлежност“), и съответното заглавие във формуляра за заявление/регистрация, така че да бъде по-точно отразена структурата на имащите отношение точки с информация, посочени в приложение II към МИС⁴², и да се улесни и поясни разбирането за информацията, изисквана от заявителите и регистрантите съгласно тези точки.

³⁹ Включително 64 информационни сесии по въпросите на представителството на интереси за служители и акредитирани сътрудници в Европейския парламент.
И Комисията осигури десет такива обучителни сесии за своя персонал, както и индивидуализирани презентации за кабинетите на членовете на Комисията и за тяхната мрежа от звена за контакт по въпросите на прозрачността и етиката.
В Съвета бяха предприети редица дейности за комуникация и повишаване на осведомеността с цел обясняване на МИС и практическото прилагане на Решение (ЕС) 2021/929 на Съвета, особено за служителите, изпълняващи управленски функции.

⁴⁰ [Специален доклад 05/2024:Регистър за прозрачност на ЕС | Европейска сметна палата](#)

⁴¹ <https://www.ombudsman.europa.eu/bg/opening-summary/bg/168956>

⁴² Част I, букви з) и и) от приложение II към МИС.

Омбудсманът приключи случая, като приветства конкретните действия, предприети от Секретариата за гарантиране на ефективното изпълнение на неговите предложения.

VI. Статистически данни

1. Развитие на Регистъра за прозрачност

Регистърът за прозрачност нараства постоянно от създаването си като съвместна публична база данни на Европейския парламент и на Комисията до настоящата тристранна задължителна схема, създадена по силата на МИС.

През 2024 г. общият брой регистранти се увеличи спрямо 2023 г. В края на 2024 г. имаше 13118 регистрирани представители на интереси.

Графиката по-долу показва промените в броя на новите регистрации, като обхваща представителите на интереси, регистрирани за 12-месечен период (1 януари - 31 декември 2024 г.), които все още са били активни в края на този период. Броят на новите регистрации през 2024 г. (2482) е по-висок, отколкото през предходните години. Секретариатът получи 3536 заявления (почти по 10 на ден), което означава, че едва 70% от тях са били приети и активирани след проведения от Секретариата скрининг.

2. Представявани интереси

По силата на МИС регистрантите се разпределят в три основни вида представявани интереси, като за всяка категория се прилагат различни съответни диапазони на финансова информация.

Регистрантите избират измежду следните категории:

Професионални консултанти	518
Адвокатски кантори	73
Самостоятелно заети консултанти	128
Дружества и групи	3488
Търговски и стопански сдружения	2636
Профсъюзи и професионални сдружения	992
Неправителствени организации, платформи и мрежи и подобни	3607
Мозъчни тръстове и научноизследователски институции	583
Академични институции	336
Организации, представляващи църкви и религиозни общности	48
Сдружения и мрежи на публични органи	181
Субекти, служби или мрежи, създадени от трети държави	4
Други организации, публични или смесени субекти	524

3. Географски данни

Регистърът за прозрачност не се ограничава до представителите на интереси, установени в ЕС, въпреки че най-голямата група извършва дейност от предприятия в Белгия. При все това, тъй като обхватът на законодателството и на политиките на ЕС засяга граждани и дружества от държави извън ЕС, оказвайки въздействие върху търговията и други външни отношения отвъд 27-те държави членки, този глобален обхват е отразен в Регистъра за прозрачност.

4. Преглед на данните в Регистъра за прозрачност

През 2024 г. консолидираният набор от данни на регистъра на Европейския портал за данни беше седмият най-гледан сред над 1 800 000 набора от данни, публикувани там. Тези набори от данни позволяват на ползвателите да изтеглят (във формат XML или Excel) списък на лицата, акредитирани за достъп до сградите на Европейския парламент, и списък на субектите, включени в Регистъра за прозрачност, с данни за няколко години назад.

VII. Заключение

През 2024 г. Регистърът за прозрачност продължи да бъде референтният инструмент за проследяване на дейностите по представителство на интереси на равнище ЕС. Това беше особено важно, тъй като беше съпроводено от интензивен контрол поради изборите за Европейски парламент през 2024 г., което изтъкна решаващата роля на прозрачността в този ключов момент.

Общият брой регистранти отбеляза увеличение през периода в сравнение с 2023 г. Броят на новите регистрации беше по-висок, отколкото през предходните години. Секретариатът получи значителен брой заявления, 70% от които бяха приети и активирани след скрининг от негова страна.

През цялата година Секретариатът се стремеше да подобри прозрачността и полезността на публичния уебсайт на регистъра. Той лансира нова цифрова платформа с цел адаптиране към съвременните технологични стандарти и стандарти за сигурност и подобряване на потребителския опит. Тази преработка включваше нов публичен уебсайт и бекофис среди, които функционират от началото на 2024 г. насам.

Годината беше натоварена и от гледна точка на основните дейности на Секретариата, включително предоставянето на допълнителни насоки и помощ от службата за поддръжка и извършването на дейности за повишаване на осведомеността, мониторинг на качеството на данните и разследвания.

Възходящата тенденция в броя нови заявления, демонстрирана от миналогодишните данни, продължи и през 2024 г. Тенденцията от миналата година по отношение на подобреното цялостно качество на данните в Регистъра за прозрачност остана стабилна, тъй като Секретариатът продължава да извършва редовен мониторинг.